

**ЧУРАПЧЫ
УЛУУБУН
ХАБЫАТА**

ХАБЫАТ
131 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 5 (7802) ☆ 1995 сэл тохсунньу 14 күнэ. Суббота ☆ Сяаната 146—солжубай 15 ахчы

**СҮНҮӨХХЭ ТУРАН,
НӨРҮӨН НӨРГҮЙЭН**

«КЫАНЫҢА—САЛЮТ!» УУС-УРАН
САМОДЕЯТЕЛЬНОҢЫ КӨРҮҮ САБАЛАННА

«Кыайыгыга — салют!» уус-уран-самодейательнойы улуустаабы көрүү республикатаабы уонна Бүтүн Россиятаабы фестивалдар баһышаннааларыгар сөп түбөһүннэрэн ытыһалар. Тустаах нэһиликтэртэ, кырдыга, сүткөн эппэтинньэ уонна чээс, суобас дьыалата.

Онун да буолла. Улуустаагы көрүү-конкурс башынан, графигы тутуһан тохсунньу 8 күнүгэр бастагынан Чакыр нэһилиэгин самостоятельной коллектива аста. «Айыллаан» Культура дьомун иккэс маалатыгар мустан дьону Кыайыл 50 сылын дьомунунга тэрийэр бөлөх аатынан улуус башыгы солбуһааччы Т. Л. Тарасов көрүү-конкурс сараламмытынан, үбүлүйдөх сыга үтөмминилигин итинни эбэрдэлэтэ. Салгыы бары ветераннары, олохтоохтору эбэрдэлээн тал эттилэр: военком С. С. Андреев, ветераннар сөбүлүстэрин председатели Н. М. Кладний, ыччат, туризм, фвакультура уонна спорт управлениитин начальнига Ю. С. Дмитриев. Улуус аатынан Чакырдан нэлбит сэрни кетэ, чакырдан өйдөбүнньүк бөлөхтөр туттарылынылар.

Чакыртан Ада дойду сэрингизер. 98 киши ийи-
рыллыбытыттан 39 сядлаат иыргыны толоонуттан
эртиллибэтэх. Улууска бүгүн 89 ветеран баар, ол
иниттан 12 киши ити ааттарын туоһулуур дому-
муоннарын сага туппуттар. Урууку буюбуннар ады-
баан ийэллэр... Чакыр 5 ветераннаарын дыон су-
йуехха туран көрөстүлэр, норуун норгуйдулар.

М. А. Герасимова председателдээх жюри бөлүгүтөбүтүн курдук, концернда чакырдар сагыз ырыларынан, сонун нүмөрдөрүнөн үөргүлөр, 50-чэ ийилгээх коллектив «Ким да умнууллубат, туох да умнууллубат» дигэн хора, норуот тылларыгар сценна ветерана Прокопий Сивцев «Снөр аштын минимин» дигэн ырыата, «Сүүрээчч» вокальнай-инструментальнай ансамбль толоруута дохсун ытыс тыаһынан көрсүлүнүлөр. Эдэр ырыаһыттар Ульяна Михайлова, Николай Ануфриев чакчы бөлүөтүк көпүнүлөр, бүгүнгү ынаа ийиллэргэ «сулустаах чааһынан» буолла, Оттоя Елена Соловьева «Ийгээ махтал» дигэн солота жюри түмүк концернда бчээ нүмөри талбытыттан биир бастагынан ааттапна. Итиннэ өссө П. Сивцев, Н. Ануфриев солотара, тобуусуттар аатырбыт ансамблдара уолна «Дниэрэннэй» дигэн үнүү киллэриллэр чистээннлэр, Александра Неустроева чабырада, уолаттар ансамблаларын толоруутугар «Смуглянка» дигэн ырыа, «Суолга көрсүһүү» дигэн сценна биһирэннлэр, үрдүктүк сыаналанннлар. Кыргыттар ансамблдара «Бырас-тылааһын» дигэн ырыатын, В. Винокурова «Үсүгалин эбитин!» дигэн солотын эмиз холобурдуохка сөп. Норуот матыбыгар ырыалар элбөхтөрө чакырдар ситиниллэринэн ахтылына.

Жюри үрдүк сынабылын концерт уюта-күөбө, техсредстволары, аппаратуралары тууяны мыйла. Коллектив бу өртүнөн бэйэте толору хааччылыылаах кэлбит. Композицияра бэрт табыгастаахтын күлүгү туттуу саргахтин, ылыныарыылаахтын күлүгү. Выйыгар видеонан көрдөрүүгө кыргыны хонуутугар окубубуттары, ветераннары үйүтүлгө бу нэбилнэккэ туох үлэ барбыта уонна мытыла турара көпсөннө. Концерт маассабаһа—бип сүрүн өрдөбил. Чанырдар кыры нэбилнэккэртэ кирсэллэр. Ошон 6 нэбилнэк туспа күрэхтээр. Манан сыналаастааха, 50-ча киһи кытыбыта көрөхөттө. Кырдыга, нэбилнэк баһылыга А. М. Кирилдин бэйэтинэн нүөмөрдөргө активнайдын кытыбыта окутаттар. Кыттааччылар көстүүнүрө туспа сынаа-

ланар: Манна үрдүн балл эблиннэ, Бу өртүнэн
күчэлдэхтин бэлэмнэммиттэр.

Итгэс өртүтөр. Бу бастан бичим арийбт коллективна баар итгэстэри, учуоттамматах өртүтэри нэлэр концерттарга уруок буолааһаллар дин санаанан сайайтаран ахты өйдөнүөхтээх. Вастотан, композицияны туруорууга. Ол Кыайы 50 сылгар ананан 10 мүүнүтэ устата барыахтаах. Бу кылгас бириэмэбэ фестиваль сүрүн сыала бэриллэхтээх. Атынны эттэххэ, сэринни, кыайыны—харах уутун, аймалҕаны, үөрүүнү, өрөгөйү түмэн нөрдөрүү. Нүөмэр 5 баллаах системанан сыаналанар буоллабына, чакырдар бу композициялара 3,53 балга тахыста. Манна сүрүн идея бэрилиннэ эрэри, кинилэр курдук ааттаах-суоллаах идэтибт фольклорнай ансамбллаах коллектив бу кыапын снэз туһамматара билиэтиннэ. Кылаабынайа, манник сүрүн нүөмэргэ маассабас көстүбэтэ. Бэрт аһаах иһинэн бүтүн норуот улуу кыайытын толору биэрбэтин чуолкай. Иккитинэн, концерты сайааһыта бары өртүнэн ирдэбилгэ эппиттир көрүнгүзөх И. Луковцева, И. Алексеев курдук бэрт сэргэх личаттар сүүмүрдэммиттэр эбит да, тылларын кумулаһыттан эрэ ааран биллэрэллэрэ сонһууну сымсатта. Үсүһүнэн, эмнэ кинилэрдин да сибээстэнэн сөптөөх түгэн. Ол эбэтэр толорооччулар микрофону сатаан туһамматтара көһүннэ. Үчүккү буоллун, ырыа буоллун микрофоннар миэстэлэрэ кыратык да уларыбан көрбөтө. Дингэр, хас бичирди нүөмэргэ кинилэр ордук табыгастаахтык, индивидуальнаадык туһанылар аналлаахтара кыаллыбата.

Нүмэри табан ылымы—ситийи махтызат. Оттон манна Бера, Николай Окочешниковтар, уусуран самодетельность хас да төгүлүөх лауреаттара. «Таба күрөдэр» дигэн дуэттара чакчы дуоһуну адалбыта. Сценналар чочуллан ылыллыбыттар. Манна микрофоннар букатын туһаныллыбатылар. Ону тэнэ толороччулар көрөччүлэри кытта сибээстэрэ эмнэ кыаллыбатада бэлэтээнэ.

Үгчүүдэргэ, Нэһилиэкнэ хореограф идэлэх специалист суога таайда, Илгн-атах үөрэмнэтэргэ нөс-
төр. Жюри өссө биир сүрүн итэҕэһи бэлнэтээтэ.
Маны атыттар эмиз учуоттаналлара сөптөөх. Ол
эбэтэр Чакыр курдук ыраах нэһилиэктөн 5-нэ тий-
йэр сэрни ветераннарын кытыннара адалан баран,
көрдөрүүгэ эрэ курдук фон оҥосто сырыттылар,
ааттарын-суолларын, ыһаймыларын, наһараадала-
рын сырдаппакка хааллылар, биир тылы сагарды-
батылар. Бачча ытык кырдыаҕастары маанын то-
ҕоостоох түтэнгэ анаан биризмэ биэрэн концерт
хаамытыгар кытыннарыт буоллар табыллыра
хаалла. Холобур, үһэ ахтыллыбыт композицияда
даланы.

Корөөчүүлэр, Чурапчы салинньэтин сааланы голору мустубут дьово-сэргэтэ, тэрийэр комиссия мэриэ нэһилиэк ветераннарын, уус-уран самоделтьность коллективын концерн сүргэлэрэ көтөбүллэн көрүстүлэр, баһыыба-махтал тыдларын эттилэр.

С. СМЕРНИКОВА.

УЛУУС ДЬААЛТАТЫН 1941—1945 ес.
АҢА ДОНДУ СЭРНИТИГЭР КЫАНЫЫ 50
СЫЛЫГАР АНАММЫТ ФОНДАНЫ ТЭРНИЭР
ТУУНАН УУРААҢА

No 1

Тоҳсунӣ 4 кунз. 1995 с.л.

Саха Республикатын правительствотын 1994 с. сэттинин 16 күнүнээди уонна улуустаагы тэрийэр комитет 1994 с. сэттинин 24 күнүнээди уураахтарыгар олобураан, Аҕа дойду сэринитигэр Кыайы 50 сылыгар бэлэмнэнигэ нэйдилэниһэ активнайдык кыттыытын хааччыыар, Кыайы 50 сылын бырааһынньыгар бэлэмнээр уонна бырааһынньыгы атаарар дыһааллары үбүлүүргэ туһулаан государствен-

ХАЙА ДИЭКИ САЛАЛЛАБЫТ?

Болгоно нэвчилсэг. Тэд сүрэн, кини про-
изводствотог реформалаахын бары нгэвэстэ-
р, учуоттамнах өрүттэр, тодо эбитэ буол-
ла, ордуу бу нэвчилсэгкэ түмүлэн кэстөр.
Болгонолор көнгүл өртүгүн талаа ылыага үн-
рэнэн, кэли үс-түөрт сылга хааайыннаахын
бары юрүгүн боруобалаатылар. Улахан Су-
буруускай аатынан совхозтин хаарчахтаммыт
эпннэтннэстээх табаарыстыба тэринэн, бииргэ
тутухан коллективнаа үлэлээн көрдүлэр.
Сирдилэр. Аны аасмыт сылтаа бааһынай ха-
аайыстыбаларынан бытарыйдылар. Ити эрээ-
ри хааайыннаахын, бас билэн бу да форма-
та ичинкигэ тугу ыйдагардарын бу дигэн чон-
чу бэлэттэр.

Бигр чуолхай. Министэбэ коллекционный ха-
хаайыстыба нэхэ-күүбэ өссө диригин илигинэ
чааһынай бас билиннэн баран, бэйэ байын бэ-
йэ бас билбитэ ордуң дээн санаанан салы-
тарбыттар. Ол өссө чачаппыт. Ону аасынт
ортутар салыйар-тэрийэр идеологическай, ха-
хаайыстыбаннай үлэбэ балачча эриллибит,
билигин дьобуус бааһынай хаһаайыстыбада
үлэллэр, ону салайар М. Н. МАКАРОВА
этиһиттэн итэбэйиэххэ сөп. Кини бу үлэбэ
бэйэниң ыһан, түмөү уган түмүктээһиннэрин
мантан аллара билсэн.

— Улуусна тарбахха баттанар 4 табаарыстыбы эрэ ордон хаалла. Атыттар бааһынай буоллулар. Бааһынай хабааһыстыбатынан байаары-готору бардылар дикэ өйдөбүт баар. Онтун буолбатах. Хабааһыһааһын бу көрүнүн талан ылыы кыһалдаттан, коллективтынан кыһаан көрүнэр кыах суоһуттан.

Билигн нэвчилж эмнэ онцук санаанан сайайтар-
быппыт чуолкай. Баар баагмы-дуулу, сүеһүнү, тех-
никаны бу мэингэ харьыстан хаалларар-сыаллаах.
Ол тынан пайыбтыгар мунгутаан 3-лин ынары
биир оччо сылгыны үлээһиннибит, ону тэнгэ хан-
нык эмэ техниканы. Билигин билигин ордун «баа-
һынайдар» дьон аранга ханыыт да социальный ке-
мүскэлэ суоҕа чадытта. Биир киһинэхэ тыһыннаах
буолуу алын таһымыгар бэриллэр көмөҕө да хап-
сыбалпыт. Үгүстэр улахан дьон буолбут ободоох-
тор, ошон кыра өбөтөр оскуола снаастаах ободоорго
бэриллэр пособиенан туһаналлара эмнэ абыһах.
Дьэ-кэргэнтэн иһэ, эдэ бааһынайынан үлэһиннэ
баттыгастаах. Бюджеттан хамнастанар үлэһитэ
суох дьэ-кэргэн дьадайыыга барар дьылталлаах.
Эрдэ бааһынайынан барбыт Платоновтары да киһи
ордук санаабат. Мунгутаан ааспыт сылга 4-5 мөл.
солк. өрө өтөрбуттара буолуо. Уматынна, нолуок-
на оччолоох кутулар. Саҥа тэримиттөр буола-
рына нуул нуулга хааллыбыт. Төттөрү табыарыс-
тыба нэһин төлөһүөхтээһинт. Биэрэрбит оҥно эмнэ
суох.

Нэбилээннээ наһаа бэйһинэ, дэдайда. Сылты-
быт агара быйыл эстэр дымлалаах. Харгы, үп
суох буолан, букатын сайымгы ыйдартан бай-
һын биэлэри өлөрүү, оһон тугу эмэ киллэринин
сағаламмыта юстол буолбатах. Быймгы кыстында
улуус салаатата, тыа хаһаайыстыбатын управле-
ниета ааспыт сылларга курдук отунай-маһыан
дьарыктамматтар. Оһо төбө сынныллыбат, ил-
лэгсийдэхтэрэ. Ити онугар дьон, нэбилээннээ со-
циальной көмүскэллээх буоларыгар аадырыстан
үлэлэр сөп. Биримтэ да онук буолла. Көмүс-
көн, ону ирдинбит даҕаны. Президент М. Нико-
лаев уурааһынан сүөсүһүттэргэ, ыаньыһыттарга
ый ахсын хамнастарыгар бөрүллэхтээх эблү нө-
рүдүлэр компенсация—дьону, кыһалдалаахтары нү-
лүү-элэп эрэ тыһыы курдук. Билиги нэбилээнтэн
ол көмөнөн бэртэс тыһар 12 иһи туһанар кыһа-
таах. Бу сүөһү нөбүрүскаһынан дьонунан хаач-
чактанан, итиннэ үгүсүт хапсар кыһа суох.

Уолсайынан, бородууксуйаны оңорсоочуларга ыйдантарар суох быһылаах. Эт уонна үт туттарыы-

(Бүтүүтүн 4-с стр. көр).

най, коммерческой, общественной уонна атын төрүттэлэр үтүүнү өнөрүгүгэ анаан утар усунуостарын, граждандартан киирэр үбү сомгололур туһуттан **УУРААХТЫЫБЫН:**

1. Чурагчм салхиныэтгизэри расчтнай-массовай кингнэ 700205 №-дээх расчтнай счтгтаах «Кыа-фыы фондун» үөскэтэнэ

2. 1 Мэдээх сэмбмэрынга кыылыбыт тэрлэтэр, учуренденелар, предпрятнелар, компаниалар салаааччыларыгар 1995 с. олунньу 1 күнүгэр дээрн «Кыыйыи Фондулар» биир күннээх хамнастарыттан тавааран усунуобу көһөрөллөрүгэр сүбэллиртэ.

Улуус дьахадтатын Баһамлыта И. СИВЦЕВ.

НОРУОТ ЭМЧИТТЭРЭ - НЭБИЛИЭННЬЭБЭ

КИЙИ-АЙЫЛҔА СААМАЙ ДЫКТИ АЙЫТА

Ааспыт сэл алтынньы 17—24 күн-
нэртэр Чурапчы сэлээнньэтнэр но-
руоттар иһин ардыларынаабы кы-
лаастаах экстрасенс К. И. Максимова
«Бэйэни салайыныы ыһымаларыгар»
ыһыппыт курсутар 98 кийи үөрэмнэ-
тэ. Бу азылҕа—10 күн иһин курсу-
тар сылдыбыт дьон уонна туорат-
тар да нөрбүттэр бары сөбөн-махта-
һын, астынан тарзаспыттара. Ол иһи-
гэр сорохтор соччо-бачча нгэбэйбэт,
быстах, сотору ааһар—биир бириэ-
мэлээх дьарык эрэ түмүгүн кырдуу
сыналлааччылар бааллара, «гипноз
эрэ күүһүнэн барыны сатыыр буол-
лахтара» дьээн эрэммэттарин этэти-
лэр да суох буолбатахтара. Онон бу
курс туһунан хайдах баарынан били-
һиннэрэргэ быһаарыныбыт.

Клавдия Ильинична бу курсун би-
һини республикабытыгар эрэ буол-
бачча, Россия араас куораттарыгар
ыһырыллан мытан кыһа бийирэбиллэ
ылбыт, бу улахан научнай үлэ буо-
лары ученайдар билиминиттэр.

Кийи айылҕа саамай дыкти айыы-
та буоларын, айылҕаны кытта быс-
тыспат ыкса сибээстээгин, кийи ис

кылаа соҕумэр күүстээгин кинигэт-
тэн ааһан, телевизортан көрөн билэ-
бит эрээри, ону дыкт олоххо сатаан
туһанар азылҕа. Дьэ, ол иһин хас
биирдии кийи маннны курска үөрэ-
нэн ис ымактарын сатаан салайан,
уһугуннаран, ыарыылары утары ту-
руулаһара, айылҕа биирбит талаанна-
рын арыһара, бэйэтин доруобуйатын
тупсаран үйэтин уһатара, кырдымба-
та, үтүө санаада уһуллара туох ом-
нуолаах буолуой? Бу дыкти дьарык-
на дьон тус бэйэлэригэр араас ула-
рыһымылары билиһиннэр, Төбөлөрө
ылдыһар хаан баттааһынаахтар тө-
бөлөрө ылдыһыт, ангиһаахтар,
бронхиттаахтар ити ыарыыларын
умунулар, утуйбат мунгар ыллар-
быттар кыра оҕолуу утуйар буолу-
лар. Курска сылдыбыттар барыта
холбоон 1070 хоһоону суруйдулар,
оһуокай тылын, алгыһы, частушканы
айдылар, уруһуйдааччылар даҕаны
көрүнүттэр, Холобур, сахалык ты-
лынан суруйбат врач Валентина Куз-

мина бу тылынан хоһооннору алтан
кэбистэ. Матрена Местникова олоҕхо
суруйбута эмиз кийини эрэ нитэрэ-
һиртэтэр түбэлтэ. Ирина Волженко
икки иллитинэн тэҥиз уруһуйдуур.
Онон курска сылдыбыттар үөрүүлө-
рө улахан. Бу билигини күчүмүдэй
кэмгэ олох ыраахаттарын туорайыт-
на бэйэни салайынан, ис ымактары
уһугуннаран, доруобай, күүстээх са-
наалаах буолуохтарын баҕарааччыла-
ры бу курска сылдыаргытыгар сүбө-
лүһүбүт.

Билигин ааспыт сэттинньи-ахсынньы
ыйдарга «Чэбдик» доруобуйа кулуубун
тэрийэн, нэдиэлэҕэ биирдэ иһи
баҕалаах кэлэн курска ылбыт, үөрэм-
нит ыһымаларытын умнубат, сайын-
нарар, ситиһинилэрбитин чингэтэн иһэр
туһугар салгыы дьарыктанабыт. Бу
кэмгэ ким тумуулаабыт, сөгөлүүбүт,
эмэ-томо суох дьарык күүһүнэн аһа-
рынымылар. Саамай үчүгэйэ дьон ба-
ры наастарыһаһынаалаах, үөрө-көтө
сылдыаллар. Вилигин санаабыт эбин

көтөбүлүнэ, тобо дьэтэххэ, Клавдия
Ильинична иһиктээн кэлэн, бу ый 3
күнүттэн курсут иһикс нэрдийиттэр
үөрөннүбүт. Бу нэрдикс өссө нитэрэ-
һинэй, иһин бэйэтин-бэйэтэ хайа ба-
дарар хонтуруолланан, салайан, тас
дьайыһылартан, ис органнартын кыт-
та нэспэтэн иһинилэр туруктарын би-
лэр, харыстанар ымактанабын.

Билигин батыһан, тыһыматтан,
ыраадыттан тутуллубанка, бастаан
нэрдиксэ 80-тан тахса иһин үөрэнэ
сылдыара билигини үөрдэр.

Эвэрдэ эйиэхэ, кэрэ кийибит

Кэрэчээнэбит,

Махтал эйиэхэ, күндү кийибит

Клавдиябыт!

Үйэм тухары махтаным,

Өрүү ахта-саһыы сылдыам

Бу сиргэ баарым тухары

баһымбалыам!

Любовь БАРАШКОВА,

Чурапчы сэлээнньэтнн дьаһал-
татын дыкэ кэргэнгэ, дьахтарга
отделын специалиһа, «Чэб-
дик» доруобуйа кулуубун са-
лайааччыта.

Доруобуйабыт бэйэбиттэн тутулуктаах

Былырын алтынньы ый бүтүүтэ
экстрасенс К. И. Максимова бэйэни
салайынан ис ымактары уһугуннаран
доруобуйаны чэбдигирдингэ аһаан
ыһыппыт биир нэдиэлэлээх курсутар
үгүс кийи дьарыктаммыта. Ол иһи-
нэхэ сүрдээх наадалаах үөрэх эбит.
Ону тус холобурбуттан билиһиннэ-
риэхпин баҕарабын.

Курска үөрэммиттин сатылан
«Чэбдик» кулуубу тэрийэн нэдиэлэҕэ
биирдэ дьарыктанабыт. Онтубут олус
туһалаах. Бэйэни ис ымактарын уһу-
гуннаран доруобуйаҥ, ойуу-саһааҥ,
чэгиэн-чэбдик буоларың туһугар үлэ-

лиһин.

Туох барыта биирдэ эмизэтиччэ
оһоһулуллубат даҕаны, бөрүлүбүт да-
ҕаны. Ол сиринэн, маннаха да, бэ-
йэи салгыы утумнаахтык дьарык-
таннаххына эрэ түмүн кэлэр. Били-
гин ити кулууһутуттар Клавдия Ильи-
нична үөрөппитинэн эрчиллэн, сэр-
гэхсийэн, смирнынан-уоскуйан тарзас-
пыхт.

Мин тус бэйэм бу курстан, дьа-
рыктан туох туһаны ыллым дьар-
буоллаахха, бастабытынан, майгым,
ойуу-саһааҥ тупсан, чэбдигирэн, бэ-
йэбин сэргэхтик санаар буолдум.

КУРСКА ҮӨРЭММИТТЭР
ХОҔООННОРУТТАН

САҔА НЬУРГУНА НЬУКУЛАЙ

Бар дьонгун көмүскүүр,
Бүөмчүлүүр аналҕын
Табатык, үрдүктүк тутанҕын,
Саҕа ньургана Ньукулай,
Сибэтнэй оҕобут Силэспэнэ,
Олоҕхо дойдутун олохтуур
Сырдык ыра санааҥ
Сүрэххэр-быаргар солгөрдөн
Үүнэн, улаатан испитиҥ,
Өбүгэн үгэһиҥ—

киһи сирдээх быһыыҥын
Эккэр-хаангар ингэрэн
Ситэн-хотон барбытыҥ,
Сылаһар, мунчаарар кэмнэргэр
Төрөөбүт-үөскээбит Бөрөдөр
Дьах буолан көтөргүн көрөбүн,
Орто арыылаах ол күөлгэ
Эн түһээн кэлэгитин түһэриҥ,
Сайынны тумарык көтөрүн
Чуумпуран олорон кэлсиһиҥ,
Оччобо уоскуйан, астынан,
Сылааһын аһаран турарыҥ,
Сирэйдии-харахтыҥ сырдырыҥ,
Олоҕу саҕалыы нөрөрүҥ,
Модун күүстээх санаалаах
Бойобуой куйаххын кэтэгитин
Күннээһин түбүктүүн охсуһа,
Садаҕа уоттардыҥ күөнтэһэ,
Сир ийэ баастарыҥ оһорсо
Кыргыһар хонууга кинрэһиҥ,
Охтоохтон охтума,

саалаахтан саҕалыҥ,
Кэнигинэн кэхтима,
иһингиччэп иһтимиэ,
Модун күүстээх санааҥ
сааллар эһиҥ буоллун!
Тулхадыйбат эрал санааҥ
туллубат тутуах буоллун!

Галина Николаевна
ДЬЯЧКОВСКАЯ,
үөрэх управлениетын методика.

х х х

Түүл дуу, илэ дуу,
Билбэтин, оҕолоор!
Бу саала иһиттэн
Баар буоллун эһиксэ
Кийимтан сайынҕа...
Сис туттан, аа-дьуо хаамаһын
Аһаһым күөх ыһаасым кырсыһан,
Бу турар дин хатыһааным сыһа,
Сиккээр тыалга нуоһалдыһа,
Доробол Доробол!
Аһаһым барахсан,
Хоммомо, бу сайын тийбэтэх

Эн кырдалыт үрдүгэр
Турабын иһини күн дьиктэ
Күн сырдык сүүмэһинэн суунаары,
Аһаһым сирин билбэтин чэлчээһини
Барабын аһаһым иһиттэн,
Оол хаалла дин далбаатыҥ
Хатыһааным сайыһа...
Музыка дордоһо бүтүүтэ
Баар буоллун эмиз саала иһисэр,
Түүл дуу, илэ дуу,
Быһаарыҥ дуу бэйэбит.

х х х

Н. И. Слепцова аныһыһа,
Араас элбэх талаанынан
Баайбыт билигин, сахалар,
Бааллар көрбүөччүлөр,
Бааллар өтө көрөччүлөр,
Бааллар ээ өссө
Айылҕа иһэлэһин билэччилэр,
Билигин уолбут Силэспэнэ
Хайа сир хайдах турунтааһын
Аһаһым кыһаһаах эһиксэ,
Куһаҕа тыһаһаах сирдэри
Чопчу тийэи эһиксэ,
Экспонат мөлтообут кэмнэр
Кинигтэн көмөнү күүт,
Харахтан сыһыһа ылбытыҥ
Ол туругун тупсарыа,
Астраһай өттиги абырахтыа,
«Күрүбүтүн» күүһүрдүө,
Төдүбүтүн түстүөбэ.

Саҕа күн үүнүүтүн
Үөрүүнэн эи нөрсүөн турдаа...
Сахалар манннык дьонноох
буолаһыт,
Толору дьоллоох эһиппит,
Баһыһа, эһиксэ—
Сырдык-ыраас сүрэхтээх
Кийи дууһатын санитардар!
Егор Семенович МАКАРОВ,
сетевой участвак инженерэ.

х х х

К. И. Максимоваҕа.
Иһитиҥ санаа иһинтэ,
Иһирэх иһини ыһыта,
Иһис тылы күөдүтэ
Иһигэс эрчиллин дьарыта
Ис туругу уһугуннарда,
Ис кыаһы тилиһиһтэ,
Ис санааны иһиһиһтэ,
Ис дууһаны кыһаһаата!
Олоҕу анаара туойарга,
Олоҕу саҕалыы көрөргө,
Олоҕу таһыһы күүһүрдө,
Олоҕу көрөдө сирдигэргэ
Эн намыһа куоһаһын иһиллэр,
Эн наһаа көрүтүҥ,
Эн сэргэх мичээринг,
Эн күүһүҥ—барыбыт кыһаһыт!
Билэбит эи эмиз кийитин,
Сылааргымыр, саныһыһар кэмнээххэи,
Билэбит эи санааҥ сырдығын,
Сөрүккүн ситэрэр үгэһиҥ!
Билэбит эи—саҕа дьахтара
Сүөдэрэй олоҕу түстүүргүн,
Билэбит эи билигин дьириниҥ,
Айылҕа анаабыт туоһута сылдыаргыҥ!
Саҕа иһинилэри уһугуннардыҥ,
Саҕа талааннары арыһыһыҥ,
Саҕа ыһымалары айыһыҥ,
Саҕа олоҕу күөдүттүҥ!
Саҕа кийитин дьорура
Сүүһүнэн сыһаһы сасыатыҥ!
Саҕа кийитин талаана
Саарга аатырар буолуобун,
Саҕа кийитин уйулдута
Сардаһалыы сырдыаһын,

Оччобо:
Утуйбат утуйар буолуоҕа,
Доруобуйаҥ туруга туһуоҕа,
Саҕа кийитин айыһыта,
Самныбат тирэхтэһиһиҥ,
Саҕа кийитин этэ-сиптэ
Сибийэй, чэгиэн сылдыаһын
Эи аан бастаан арыһыһыҥ
Урааһхай саҕа аатыттан
Эйиэхэ, Клавдия Ильинична,
Барҕа махтал тылларыҥ
Аһаһаһыт, алһаһаһыт буолуохтун!

Павлина Христофоровна
ФЛЕГОНТОВА,
«Каскил» дьаһыһа-сад
иһтээччиһэ.

х х х

Тылларыҥ, ханна бардыгыт,
Тоҕо куота сылдыаһыт?
Кэллэҥ даа, көмүстөрүм,
Куотуман, көхсүгүтүн көрдөрүмэҥ,
Кэлэн маһа кэһигирэҥ,
Мин дууһабын арыһыҥ,
Ырма буолан тахсангыт,
Мин сүрэхпин маһыһыҥ!

х х х

Наһаа кэрэ ырыаҥ
Дуоһуһан мин иһитим,
Эи, үчүгэйиҥ бу ырма
Кийиэхэ этиҥ сааһыһан
Кинирар дин!
Ханан этэй, ханна этэй
Оҕо сааһым ааспыта?
Оо, дьоллоох да этиҥ мин,
Дьах курдук үнүкүүлүүрүм,
Үөрэһим-көтөрүм,
Чыһаах курдук
Ыллырым-туойарым,
Оо, үчүгэй даа сыһар
Кэлэн ааспыттар,
Кэрэ кэмнэр,
Дьоллоох кэмнэр!..

Мария Ивановна ИВАНОВА,
доруобуйа харыстаһыһын
ветерана.

Тираж—3720